Tres claus per a la comprensió lectora profunda

written by Francisco Orgilés | 15 de May de 2024

Contribucions del llenguatge acadèmic, la presa de perspectiva i el raonament complex a la comprensió lectora profunda

La comprensió lectora és un dels factors fonamentals a l'hora de desenvolupar una vida personal, laboral i social amb èxit. En este diari ja hem parlat en diferents moments sobre **com millorar la comprensió lectora**, la importància del **vocabulari per a millorar esta comprensió** o **la influència que tenen les pantalles en la comprensió lectora**.

Amb l'article ***"Contributions of Academic Language, Perspective Taking, and Complex Reasoning to Deep Reading Comprehension"***, publicat el 2016 per la revista *Journal Research on Educational Effectiveness*, es va investigar sobre el desenvolupament d'una comprensió lectora profunda,

enriquint les evidències desenvolupades fins aquell moment.

Les persones investigadores van analitzar els estudis realitzats fins aquell moment a l'àmbit de la comprensió lectora. S'hi observava que les variables clau per a la comprensió lectora eren tres: la descodificació, la comprensió oral i la comprensió escrita per als estudiants novells. Tot i això, estes habilitats eren insuficients per als lectors més hàbils o amb més experiència, ja que, com cita l'estudi, només el 0,8% de l'alumnat de secundària als EUA exercixen el més alt nivell de comprensió lectora establert per PISA (*Program of International Student Assessment*):

> *«Les tasques d'este nivell normalment requerixen que el lector faça múltiples inferències, comparacions i contrastos que siguen detallats i precisos. Requerixen la demostració d'una comprensió completa i detallada d'un o més textos i poden implicar la integració d'informació de més d'un text. Les tasques poden requerir que el lector s'enfronte a idees desconegudes, en presència d'informació competitiva destacada, i que genere categories abstractes per a les interpretacions. Reflexionar i avaluar les tasques pot requerir que el lector formule hipòtesis o avalue críticament un text complex sobre un tema desconegut, tenint en compte múltiples criteris o perspectives i aplicant comprensions sofisticades més enllà del text. Una condició destacada per a accedir i recuperar les tasques a este nivell és la precisió de l'anàlisi i l'atenció fina al detall que passa desapercebuda en els textos.» (OCDE, 2013, Pàg. 79)*

Per este motiu, a l'article analitzat van proposar un model enriquit de comprensió lectora basat en el nivell més alt esmentat a dalt. Un model més proper a les tasques de comprensió que es troben a l'escola secundària, l'educació

superior i en molts entorns laborals actuals i que els i les investigadores nomenen **comprensió lectora profunda.**

Esta hipòtesi proposa el desenvolupament de tres dominis que van més enllà de la descodificació i la comprensió oral: llenguatge acadèmic, presa de perspectiva i raonament complex:

- El **llenguatge acadèmic** és aquell que s'utilitza als àmbits escolars, per escrit i en entorns públics formals.
- La **presa de perspectiva** és la capacitat de reconéixer que diferents personatges tenen diferents experiències dels mateixos esdeveniments comuns, aspecte fonamental per a comprendre els conflictes literaris i històrics, crear hipòtesis sobre el perquè de cada acció i el pensament de cadascun dels personatges.
- El **raonament complex** és tot el que té a vore amb la complexitat en el raonament sobre l'evidència, la investigació, la veritat, el coneixement, el conflicte i la deliberació. És la capacitat de pensar eficaçment sobre qüestions complexes que no tenen una única resposta correcta.

En este estudi que es va realitzar incloent 2933 estudiants de 124 aules de diferents edats i orígens es va proposar provar la hipòtesi que **la comprensió lectora profunda està codeterminada per estes tres capacitats**.

Mitjançant diversos instruments de presa de dades per a cadascuna de les capacitats estudiades i l'Avaluació Global Integral basada en Escenaris (GISA, per les sigles en anglès), es va arribar a la conclusió preliminar que:

- El **llenguatge acadèmic** va ser el més fort dels predictors per a la comprensió lectora profunda.

- És important per a l'alumnat adolescent ser capaços d'**interpretar perspectives** variades en rols, circumstàncies i antecedents culturals d'un personatge o autor.
- S'evidencia de forma preliminar que el **raonament complex** és un predictor significatiu.

L'article conclou donant dues claus per a fer front al repte de la comprensió lectora profunda. D'una banda, hem de posar èmfasi que, perquè el nostre estudiantat tinga èxit a l'escola mitjana i superior, **han d'aprendre activitats més complexes en totes les disciplines on s'analitzen i interpreten textos més sofisticats.** D'altra banda, és important garantir que el professorat comprén i té coneixement sobre estos dominis, ja que **sensibilitzar el professorat davant estos reptes millorarà l'aprenentatge de les àrees de contingut, així com els resultats en alfabetització.**

Donada l'evidència sobre este tema, posem-nos en marxa! Prioritzem les **accions** que ja se sap que aconseguixen els millors resultats. **Formem-nos per a millorar els resultats**.

[Imatge: Freepik]